

811.161.1'276.6:338.48
371.671.046.16:811.161.1'243(497.11)
<https://doi.org/10.18485/sj.2018.23.1.36>

ЈЕЛЕНА Ј. МИХАЈЛОВИЋ*
Паневропски универзитет „Апеирон“
Факултет филолошких наука
Бања Лука

Оригинални научни рад
Примљен: 04. 01. 2018.
Прихваћен: 29. 01. 2018.

**ФОРМИРАЊЕ ЛЕКСИКЕ ТУРИЗМОЛОШКОГ ПРОФИЛА
ИЗ ОПШТЕГ ЛЕКСИЧКОГ ФОНДА РУСКОГ ЈЕЗИКА
(у примени на савремени уџбеник руског језика високошколске
туризмoлошке струке и њему сродне уџбенике)**

Циљ овог рада јесте покушај да се прикаже семантичка виталност речи, тј. њихово кретање и преобликовање из општег лексичког фонда руског језика ка лексици туризмoлошке струке. На тај начин оне налазе своју примену у савременим уџбеницима руског језика високошколске туризмoлошке струке.

Кључне речи: семантичка виталност речи и њихова трансформација, комуникативна функција језика, општи лексички фонд руског језика, речник руског језика и речничка лексика, српски преводни еквиваленти, лексика туризмoлошке струке, уџбеник руског језика високошколске туризмoлошке струке.

Како бисмо се бавили питањем формирања лексике туризмoлошке струке из општег лексичког фонда руског језика, потребни су нам речници руског језика таквог профила који подразумевају извесну лексичку свеобухватност. Поред бројних коришћених речника и њихове примене у нашим конкретним истраживањима, у овом делу проучавања лексичког аспекта главни оријентир нам је «Основни руско-српскохрватски речник» (Р. Маројевић, М. Маројевић, В. О. Можајева, 1985).

*jelena1952@gmail.com

Из увода речника се запажа, да је њиме «обухваћена лексика савременог руског језика која је неопходана за комуницирање у званичним и свакодневним ситуацијама, за читање текстова средње тежине у новинама, часописима и из белетристике, за разумевање радио и телевизијских емисија и сл.». Даље, из увода се види да речник има «5000 најфреквентнијих и најактуелнијих речи савременог руског књижевног језика, велики број говорних конструкција, типичних за савремени руски језик, као и најфреквентније устаљене изразе» (Маројевић, Маројевић, Можајева 1985: 5).

С обзиром на то да је за наше истраживање веома важна улога комуникативне функције језика у домену туризмолошке струке (Михајловић 2012: 235–244), речник са лексиком која је подесна за комуницирање у званичним и свакодневним ситуацијама је веома актуелан, те се може активно користити и у истраживању коришћења лексичких јединица у разним стручним доменима, међу њима и у туризмолошкој области. Бројне лексичке одреднице, синтагме, фразеолошке јединице, говорне конструкције из савременог руског књижевног језика потврђују његову актуелност у свакодневној, социокултурној и сфери одређене струке.

Коришћење лексике из општег фонда руског језика је првенствено намењено оним полазницима који никада нису учили руски језик, наравно и онима који су га учили, те на тај начин обнављају свој лексички фонд и стварају оптималну базу лексичког знања. Томе у првом реду доприноси и сама структура речника, која није базирана само на руској речи-одредници и њеном преводу, већ су дате и граматичке карактеристике руске речи, примери употребе руске речи и превод тих примера, а после свих значења чак се дају и устаљени израз.

Ради јаснијег приказа распона свеобухватности речничке лексике покушаћемо да путем његових одредница квалификујемо профил високошколског уџбеника руског језика туризмолошког смера, који представља почетни ниво учења, као и њему сродних уџбеника. Таква координираност је омогућена самом наменом и уџбеника и речника.

Речник је намењен свима који почињу самостално или уз помоћ наставника да уче руски језик. Уџбеник руског језика економско-туристичко-угоститељског смера (Михајловић, 2007) подразумева почетни ниво, који у својој широј намени програмски покрива 6 семестара учења на Високој туристичкој школи и другим сродним високим школама и факултетима сходно програмској оријентацији. Интензификација уџбеничке грађе преко семестралних нивоа управо јесте пут профилисања лексике од општег поимања руског језика у виду свакодневних животних реалија, преко социокултурних до ужестручних датости.

Први део уџбеника за Руски језик (Михајловић, 2007, стр: 5) под називом *Аутобиографија, знаомство, встречи – Аутобиографија, упознавање, сусрети* добрим делом се заснива на општем садржају лекција. Примери лексике општег карактера нам најбоље документују поменути садржај:

знаомство, -а с 1. с кем упознавање; познанство; ~о студентов с преподавателем упознавање студената са професором; **поддерживать, прекращать** ~о с кем одржавати, прекидати познанство с ким 2. с чем упознавање; познавање, знање чега; ~о с русской литературой познавање руске књижевности (Маројевић, Маројевић, Можајева, 1985: стр. 87).

Иако ова лексичка одредница стоји у наслову поглавља уџбеника, она се даље као таква не користи у тексту лекције. Врло је важна на самом почетку учења руског језика јер одређује релацију **знаомства преподавателя с студентами** као и **студентов с преподавателем** као и **знаомство с русской литературой**. Паралелно са овом глаголском именицом, уводи се уз помоћ поменутог речника (стр. 174) и глагол **познакомиться**.

познакомиться, -лосьь, -ишься, -ятся сври. 1. с кем и без. обј. упознати се с ким, упознати кога; они ~ ились в экспедиции они су се упознали за време експедиције 2. с чем упознати се с чим, упознати шта; ~ иться с условиями жизни кого упознати се са чијим животним условима (несври. **знакомиться**).

У контексту представљања како стоји у уџбенику (Михајловић, 2007, стр. 5):

*Разрешите **представиться**. Меня зовут ...
Я хочу **представить** вам моего друга. Его зовут ...
Я хочу **представить** вам мою подругу. Её зовут ...*

могуће је у ове реченичне конструкције увести уместо *представиться/представить* и варијантну употребу глагола *познакомиться/познакомить*:

*Разрешите **познакомиться**. Меня зовут ...
Я хочу **познакомить** вас с моим другом ... Его зовут ...
Я хочу **познакомить** вас с моей подругой. Её зовут ...*

У српском језику такође постоји алтернативна употреба глагола *представити/представити се* и *упознати/упознати се* при сусретању, представљању и упознавању:

*Дозволите да се **представим**. Зовем се ...
Хоћу да вам **представим** мога друга. Он се зове ...
Хоћу да вам **представим** моју другарицу. Она се зове ...
Дозволите да се **упознамо**. Зовем се ...
Хоћу да вас **упознам** са мојим другом ... Он се зове ...
Хоћу да вас **упознам** са мојом другарицом. Она се зове ...*

Из наведених руских примера и њихових српских преводних еквивалената види се да се у великој мери поклапа употреба назначене опште лексике у области говорне етикеције.

У контексту постављања питања *По националности я кто?* и кратких одговора у уџбенику у виду набрајања различитих националности именичким облицима мушког и женског рода, као и множинским обликом:

серб/сербка/сербы
немец/немка/немцы
итальянец/итальянка/итальянцы
японец/японка/японцы
кореец/корейка/корейцы
испанец/испанка/испанцы
финн/финка/финны и др.,

требало би додати именицу мушког рода **инделец**, *-йца* у значењу Индијанац, као и именицу мушког рода **индилец**, *-йца* у значењу Индијац. Руска именица женског рода **индианка** има значење *Индијанка* и *Индијка*. Међутим, постоји и именица женског рода **индейка** са српским значењем *ћурка*, а **индюк** је *ћуран*. Због ових интерферентних појава требало би студентима, нарочито онима на почетном стадијуму учења руског језика, додатно појаснити и ове појмове.

Из истих разлога, у оквиру набрајања различитих националности потребно је навести и руску именицу мушког рода **швейцарец** у значењу *Швајцарац*, јер у руском језику постоји и појам **швейцар** са значењем *вратар*, *портир*, како следи:

«Утром из дымного ресторана с трудом выхóдит клиент:
 – Брр! *Швейцар*! Что то за неприятный запах?
 – Это свежий воздух, сэр!» (Михајловић, 2009: стр. 166).

Превод ове пошалице потврђује да је реч **швейцар** из лексичког фонда туризмoлошке струке у ужем смислу, док сасвим сигурно чини део општег лексичког фонда:

«Ујутро из задимљеног ресторана са муком излази клиент:
 – Брр! *Портиру*! Какав је то непријатан мирис?
 – То је свеж ваздух, господине ».

Међутим, у значењу *вратар*, *портир* се у текстовима појављује и реч **портье**, која такође припада лексичком фонду туризмoлошке струке. Овде је помињемо због могућности синонимског избора уз лексему **швейцар**. То потврђује и пример из изворне уџбеничке литературе руског језика туризмoлошког смера, као и његов превод:

«– А наш багаж отнесут в номер? Носильщики здесь есть? – Конечно. С ключом от номера подойдѐте к *портье* и покажете ваши вещи...». (РЭТ–2, 2006: стр. 162);
 «– А да ли ће наш пртљаг однети у собу? Да ли овде постоји носач? – Наравно. Са кључем од собе идите код *портира* и покажите ваше ствари...».

У делу уџбеника (Михајловић, 2007: стр. 11), где се у поједностављеној схеми приказује руска породица на рођачкој релацији у односу на мужа и жену/супругу:

Русская семья. Родственные отношения

МАТЬ – свекровь // теща – МАТЬ

жениться/пожениться		выходить/выйти замуж	
ЖЕНИХ	МУЖ – зять	невестка – ЖЕНА	НЕВЕСТА
			брат (братья)
брат (братья)			сестра
сестра (сестры)	ОТЕЦ – свёкор	тесть – ОТЕЦ	(сестры)
тётя (тёти)			тётя (тёти)
дядя (дяди)			дядя (дяди)

РОДСТВЕННИКИ МУЖА

РОДСТВЕННИКИ ЖЕНЫ

требало би у контексту општег лексичког аспекта појаснити дистинкцију између именица *женá* и *жéнщина* у руском језику. Речник (Маројевић, Маројевић, Можајева, 1985: стр. 74, 75) нас експлицитно упућује на ово разликовање:

женá, -ы́, *мн.* **жéны**, **жéн** *жс* жена, супруга (*ул.* **жéнщина**); у **негó** **молодáя** ~ **а** он има младу жену;

жéнщина, -ы́ *жс* жена (*ул.* **женá**); **красíвая**, **молодáя** ~ **а** лепа, млада жена; **пожилáя** ~ **а** жена у годинама; ~ **а-врач** лекарка.

Координацијом ове две лексичке одреднице у речнику (*ул.* **жéнщина**) ↔ (*ул.* **женá**) се на јасан начин диференцира семантичка вредност између именица **женá** – жена супруга (брачни друг) и **жéнщина** – жена у општем смислу. Руска именица **женá** у значењу жене у општем смислу има архаичну нијансу (видети Ожегов, 1968: стр. 186).

Из претходних превода на српски језик се види да је именица **жена** двозначна, тј. и жена у општем смислу (лице по полу супротно мушкарцу, женско) и жена супруга (брачни друг).

Примери из уџбеничке литературе потврђују ову семантичку дистинкцију у руском језику, као и двозначност именице **жена** у српском језику:

«Моя **женá** просила меня узнать, какой вечер у вас свободен, а она уже согласует с ним своё свободное время». (Николић, Станојевић, 1978: стр.136).

«Моја **жена** ме је молила да сазнам када имате слободно вече, те ће она своје слободно време уподобити вашем».

«Нужно помнить, что при разговоре мужчи́ны и же́нщины предложение перейти на ,ты' должно исходить от же́нщины: это её право выбирать характер отношений». (Михајловић, 2007: стр. 15).

«Треба знати, да у разговору мушкарца и жене, иницијатива да се пређе на ,ти' полази од жене: то је њено право да бира карактер опхођења».

Из фонда опште лексике, која чини основно ткање поменутих уџбеника руског језика релевантних за наше истраживање можемо издвојити и реч **остановка** (Маројевић, Маројевић, Можајева, 1985: стр. 149):

Остановк || а, -и, -и, -и, -и || **ки, -ок, -кам** ж 1. заустављање, обуштавање, прекид; ~а рабóты прекид рада; ~а станкá заустављање алатне машине 2. прекид, одмор; говорити без ~ и говорити без прекида; éхать без ~ ок ићи не заустављајући се 3. станица (ул. **стоянка** и **ста́нция**); **трамва́йная** ~ а трамвајска станица; **ждать троллéйбуса на ~ е** чекати тролéјбус на станици; ~ а **автóбуса рядом** аутобуска станица је близу; **вы выхóдите на слéдующей ~е?** излазите ли на следећој станици?

Оваква детаљна обрада семантичког и граматичког значења ове речнице одреднице је за наше истраживање значајна, нарочито у контексту 3. наведеног значења. У том смеру ћемо навести примере из уџбеничке литературе руског језика:

1) «Пóезд остановился на ма́ленькой ста́нции»:

«Скажите, пожа́луйста, далеко ли ещё до автомагистрáли? Где ближайшая бензо-заправочная ста́нция?» (Николић, Станојевић, 1978: стр. 15, 141).

2) «Как мне пройти к ста́нции метрó?» (Маројевић 1996: стр. 127).

Ако примере преведемо на српски језик:

1) «Воз се зауставио на малој станици»:

«Кажите, молим вас, да ли има још доста до аутопута? Где је најближа бензинска станица?»;

2) «Како могу да дођем до станице метроа?»;

видимо да руској лексеми од које смо пошли **остановка** одговра у овом конкретном случају руски семантички варијетет **ста́нция**. На то нас упућује и смерница у оквиру саме речнице одреднице (**остановка ул. ста́нция**), те је српски превод **станлица** сасвим адекватан. Такву руско-српску семантичку корелацију можемо представити **остановка ↔ ста́нция ↔ станица**.

Ако се послужимо примерима:

1) «– Скажите, пожа́луйста, где находитсá университет? – Университét недалеко. Тудá идёт автобус. – А где **остановка**? – **Остановка** справа. – Спасибо». (Милинковић, 1995: стр. 15);

2) «Извините, вы выхóдите на слéдующей **остановке**? – Нет, не выхожу́». (Маројевић, 1996: стр. 127);

3) «И сколько **остановок** (мне ну́жно éхать)? – Всего одну́ **остановку**». (Михајловић, 2007: стр. 37)

и њиховим преводима на српски језик:

- 1) «– Кажите, молим вас, где се налази универзитет? – Универзитет није далеко. Тамо иде аутобус. – А где је **станица**? – **Станица** је десно. – Хвала»;
- 2) «Извините, да ли излазите на следећој **станици**? – Не, не излазим»;
- 3) «И колико **станица** треба да идем? – Само једну **станицу**».

закључујемо да се руска лексема **остановка** преводи на српски језик речју **станица (остановка ↔ станица)**.

Како бисмо употпунили семантичке варијетете лексичке одреднице **остановка**, на шта нас упућује сам речник у оквиру **3**. значења, користимо се и примерима:

- 1) «Скажите, појалуйста, где здесь **стоянка** таксӣ?» (Раичевић, 2005: стр. 59);
- 2) «В кáждом райóне гóрода есть **стоянка** таксӣ». (Маројевић, 1996: стр.127);

као и њиховим преводима на српски језик:

- 1) «Кажите, молим вас, где је овде такси **станица**?»;
- 2) «У сваком реону града постоји такси **станица**».

И у овим примерима се руска реч **стоянка** преводи на српски језик речју **станица**, с тим што у неким контекстима она може значити и *стајалиште/станица; заустављање/паркирање* (возила), *паркинг*, на пример *стоянка грузовикѡв и т.п.* Томе у прилог иде и пример:

«Необходимо при гостиницах организовáть охраняемые **стоянки** автомобилей или гаражи...». (Станојевић, Николић, Маројевић, 1979: стр. 40).

У оквиру овог примера синтагма *охраняемые стоянки* значи **паркиралишта** која се чувају, те је превод реченице у целости:

«Неопходно је да се при хотелима организују за аутомобиле **паркиралишта** која се чувају или гараже ... ».

Смерница из речника (Маројевић, Маројевић, Можајева, 1985: стр. 149) уз речничку одредницу **остановка** (*уп. стоянка и стáнция*) с једне стране указује на полисемичност српске речи **станица** кроз контекстуалну условљеност, а са друге стране, на варијантне контекстуалне могућности избора једне од три лексеме у руском језику, што се може представити:

станица ↔ остановка ↔ стоянка ↔ стáнция.

Прва (мало дужа) двосмерна стрелица указује на реверзибилан семантички међујезички однос. Друге две (мало краће стрелице) упућују на унутарјезичка семантичка кретања.

Овако представљене лексичке јединице из општег фонда руског језика на унутарјезичком, као и на међујезичком плану добијају извесну динамику, те их можемо класификовати и на овај начин:

остановка – станица (место заустављања возила за искрцавање и укрцавање путника), *стајалиште*, на пример *остановка аутобуса, трамвая, троллејбуса, такси*;
станция – станица, на пример *железнодорожная, автобусная станция, станция метро, телефонная станция* (телефонска централа) и др.;
стоянка – станица, стајалиште; заустављање/паркирање (возила), *паркинг*, на пример *стоянка такси, стоянка грузовиков* и др.

Из општег лексичког фонда руског језика издвајамо и глагол **останови́ться**. У речнику (Маројевић, Маројевић, Можајева, 1985: стр. 149) констатујемо значење ове лексичке одреднице у најширем обухвату, а нарочито у контексту *несвршеног* и *свршеног* глаголског облика:

останáвлива || ться, -юсь, -ешься, -ются несврши. 1. заустављати се; ~ **тсья перед кáждым дóмом** заустављати се испред сваке куће; **где ~ етсья автобóус?** где стаје аутобус? 2. одседати; ~ **тсья в гостíнице** одседати у хотелу (*сврш.* **останови́ться**); **останов || и́ться, -люсь, останóв| ишься, -ятсья сврш.** 1. зауставити се, стати; **мáшина ~ и́лась** кола су се зауставила; **чáсы ~ и́лись** сат је стао; **рáбота ~ и́лась** рад је прекинут 2. одседети; ~ **и́тсья у роднiх** одседети код рођака (*несврш.* **останáвливатсья**);

У оквиру првог *несвршеног* глаголског облика **останáвливатсья** наводимо неколико примера из уџбеничке литературе са преводима на српски језик:

1) «Четырѣхмѣстный малолитражный автомобиль, Москвич 407' **останáвлива-етсья** на грунтовой дорóге вóзле трѣх подро́стков... Мáшина **останáвливаетсья**. За рулѣм жѣнщина». (Николић, Станојевић, 1978: 141, 143);

1) «Малолитражни аутомобил, четворосед, Москвич–407' **се зауставља** на колском путу поред три шипарца... Аутомобил **се зауставља**. За воланом је жена».

2) «Югослáвская делегáция **останáвливалась** здесь и в прóшлом годѹ... Мáшина **останáвливаестья** у гостíнице». (Маројевић, 1996: стр. 16);

2) «Југословенска делегација је **одседала** овде и прошле године. ... Аутомобил **се зауставља** код хотела».

3) «Если суднó **останáвливаестья** в порту на нѣкоторое врѣмя, и пассажiры схóдят на бѣрег, то у них тоже должнá бытъ офóрмлена виза». (РЭТ-2, 2006: стр. 124);

3) «Уколико брод **пристаје** у луку на одређено време и путници излазе на обалу, онда они такође морају да имају визу».

4) «Извините, вы не знаете, где **останáвливаестья** пятнадцатый троллејбус?... Он **останáвливаестья** напротив концертного зала». (Михајловић, 2007: стр. 35, 37);

4) «Извините, да ли знате где **стаје** тролејбус бр. 15? ...**Стаје** прекопута концертне сале».

Из наведених превода на српски језик констатујемо да је руски несвршени глагол **останáвливатсья** у конкретним примерима углавном у корелацији са значењем **1.** из речника. То значи, да сва поменута превозна средства (аутомобил, тролејбус, брод) у једном тренутку прекидају кретање, те се **заустављају, стају** или **пристају**, да би потом опет наставили кретање.

Значење глагола **останáвливатсья** под бројем **2.** из речника нам потврђује пример 2) *југословенска делегација, која одседа* на одређеном месту

где је већ раније **одседала**, што упућује на специфичну активност глагола у виду понављања радње.

У оквиру другог *свршеног* глаголског облика **останови́ться** наводимо неколико примера из уџбеничке литературе са преводима на српски језик:

- 1) «Побед **останови́лся** на ма́ленькой ста́нции». (Николић, Станојевић, 1978: стр. 15);
1) «Воз је стао на малој станици».
- 2) «– Ра́зве вы у нас не **останови́тесь?** – спрашивает администратор. – Нет! Пойду́ поищу другую гостиницу». (Милинковић, 1995: стр. 25);
2) «– Зар нећете код нас **одсести?** – пита рецепционер. – Не! Идем да потражимо други хотел».
- 3) «Вы не торо́питесь, знако́мьтесь с городом... **Останови́тесь** на не́сколько мину́т. Спроси́те прохо́жего, как про́йти в ну́жный вам магази́н». (Раичевић, 2005: стр. 81);
3) «Не журите се, упознајте се са градом... **Станите/заустаните се** на неколико минута. Питајте пролазника, како да дођете до продавнице која вам је потребна».
- 4) «– Дава́йте посмо́трим вме́сте. Я посмотрю́ катало́ги по Ита́лии и Австри́и... – Это мне не подо́ходит, дава́йте **останови́мся** на Росси́и... Я **останови́юсь** на Кислово́дске. Нико́гда там не был». (РЭТ – 2, 2006: 394);
4) «– Хајде да погледамо заједно. Погледаћу каталоге о Италији и Аустрији... – То ми не одговара, хајде да **се зауставимо** на Русији... **Одсећу** у Кисловодску. Тамо нисам никада био».
- 5) «Ита́к, на че́м мы **останови́лись?**... Мы помолча́ли немно́го, а пото́м она **останови́лась** и спроси́ла ко́гда я уезжа́ю». (Михајловић, 2007: стр. 217, 218);
5) «Дакле, где смо оно **стали** (на чему смо **се зауставили**)? ... Мало смо ћутали, а затим је она **стала** и питала када одлазимо».

У првом примеру у коме је употребљен *свршени* глагол **останови́ться** из превода на српски језик види се поклапање његовог значења са **1.** значењем из речника **зауставити се, стати**.

У другом примеру глагола **останови́ться** долази до делимичног подударња значења из примера са **2.** значењем из речника у делу **одсести**. То заправо и јесте најважнија преводна одредница за тај руски глагол поред **1.** значења **стати, зауставити се**. Као допуна пример би се у речник, уз значење **2.** одсести; ~ **и́ться у родных** одсести код рођака, могло додати ~**и́ться в гости́нице** одсести у хотелу, како то већ стоји у речнику код *несвршеног* глаголског облика **останáвливатьсá**.

Преводи на српски језик трећег примера указују на корелацију са речничким значењем глагола **останови́ться** под **1. стати, зауставити се**.

У четвртном примеру су употребљена оба значења из речника под **1. зауставити се** и под **2. одсести**, али у овом случају у Кисловодску као географском појму.

Пети пример у преводу на српски језик у корелацији је са **1.** значењем из речника **зауставити се, стати**, с тим што прва реченица са глаголом **остано-**

ви́ться у српском језику може имати слојевите семантичке варијанте: Итак, на чѐм мы **останови́лись**? Дакле, где **смо** оно **стали**? Дакле, на чему **смо се зауставили**? Дакле, докле **смо дошли**?

За све ове побројане лексеме кроз руске примере и њихове српске преводне еквиваленте можемо рећи да припадају општем лексичком фонду руског језика:

знако́мство, познако́миться;
индѐец, инди́ец, инди́анка; индѐйка, инди́ок;
швейца́рец; швейца́р;
женá, же́нщина;
останóвка, ста́нция, сто́янка;
останáвливатьсѧ, остано́виться.

На овом малом лексичком исечку, кога можемо назвати и узорком, покушали смо да укажемо на универзалност језичких средстава. Такође, овакве речи, као и многе друге, из огромне и несамерљиве лексичке ризнице руског језика могу наћи своју примену и у језику туризмoлошке струке, на шта смо донекле и овде обратили пажњу.

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

- Маројевић 1996:** М. Маројевић, *Руски пословни језик*, Београд: Српски лексикограф.
- Маројевић Р. – Маројевић М. – Можајева 1985:** Р. Маројевић, М. Маројевић, В.О Можајева, *Основни руско-српскохрватски речник*, Београд: Просвета – Москва: Руски језик.
- Милинковић 1995:** Љ., Милинковић, *Руски језик за економисте са пословном кореспонденцијом*, Београд: Савремена администрација.
- Михајловић 2007:** Ј. Михајловић, *Руски језик за факултете и високе школе економско-туристичко-угоститељског смера; почетни ниво учења-интензивни курс*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Михајловић 2007:** Ј. Михајловић, *Руски језик за факултете и високе школе економско-туристичко-угоститељског; завршни ниво учења*, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Михајловић 2012:** Ј. Михајловић, *О месту и улози комуникативне функције језика у настави руског језика за туризмoлоге – Београд: МАПРЯЛ, VII Међународни симпозијум, Достигнућа и перспективе конфронтационог проучавања руског и других језика*) 235–244.

- РЭТ-2 2006:** Л.Б. Трушина, Т.Г. Волкова, Н.Б. Глива, М.И. Лайкова, Е.М. Орлова, К.В. Терентьева, *РЭТ-2, Учебный комплекс по русскому языку как иностранному в сфере международного туристского бизнеса*, Москва: Издательство ИКАР.
- Ожегов 1968:** С.И. Ожегов, *Словарь русского языка*, Москва: Издательство Советская энциклопедия.
- Николић – Станојевић 1978:** В. Николић, Р. Станојевић, *Руски пословни језик*, Београд: Савремена администрација.
- Раичевић 2005:** В. Раичевић, *Руски језик за пословне људе у области спољне трговине и туризма*, Београд: Institute of economic diplomacy.
- Станојевић–Николић–Маројевић 1979:** Р. Станојевић, В. Николић, М. Маројевић, *Руски језик у угоститељству и туризму*, Београд: Виша економска школа.

ФОРМИРОВАНИЕ ЛЕКСИКИ ТУРИЗМОЛОГИЧЕСКОГО
ПРОФИЛЯ ИЗ ЛЕКСИЧЕСКОГО ЗАПАСА РУССКОГО ЯЗЫКА
В ПРИМЕНЕНИИ К СОВРЕМЕННОМУ УЧЕБНИКУ РУССКОГО
ЯЗЫКА УНИВЕРСИТЕТСКОЙ ТУРИЗМОЛОГИЧЕСКОЙ
СПЕЦИАЛЬНОСТИ И К УЧЕБНИКАМ ПОДОБНОГО ТИПА

Резюме

В представленной работе рассматривается вопрос о семантической витальности (жизнеспособности) слов, т.е. их передвижение и преобразование из общего лексического запаса русского языка к запасу лексики туризмoлогического профиля. Таким образом, они находят применение в современных учебниках русского языка университетской туризмoлогической специальности.

Ключевые слова: семантическая витальность (жизнеспособность) слов и их преобразование, коммуникативная функция языка, общий лексический запас русского языка, словарь русского языка и словарный состав русского языка, сербский перевод слов, лексика туризмoлогического профиля, учебник русского языка университетской туризмoлогической специальности.

Елена Ј. Михајлович